

Тема уроку: Громадсько – політичне ЖИТТЯ. Масові репресії.

Найбільшу, майже ідеальну точність більшовизм виявляє в одній галузі своєї діяльності – в галузі терору і репресій.

Володимир
ВІСНИЧЕНКО

План уроку

1. Зміни в соціальному складі населення.
2. Формування партійно-бюрократичної номенклатури.
3. Масові репресії. «Великий терор».
4. Пропагандистський ідеал радянської людини.
5. Зміни у масовій психології та свідомості населення.

1. Зміни в соціальному складі населення.

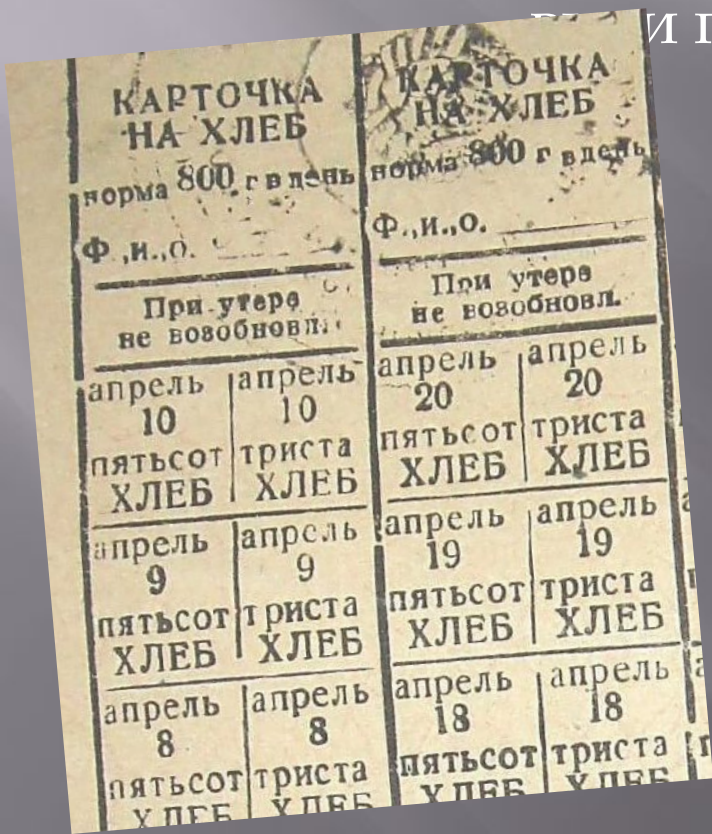
З 1933 р. вводяться паспорти, що значно обмежило можливості селян змінювати місце проживання

У 1928 – 1929 рр.
у містах України
було запроваджено
торгівлю хлібом
по картках за низькими цінами.

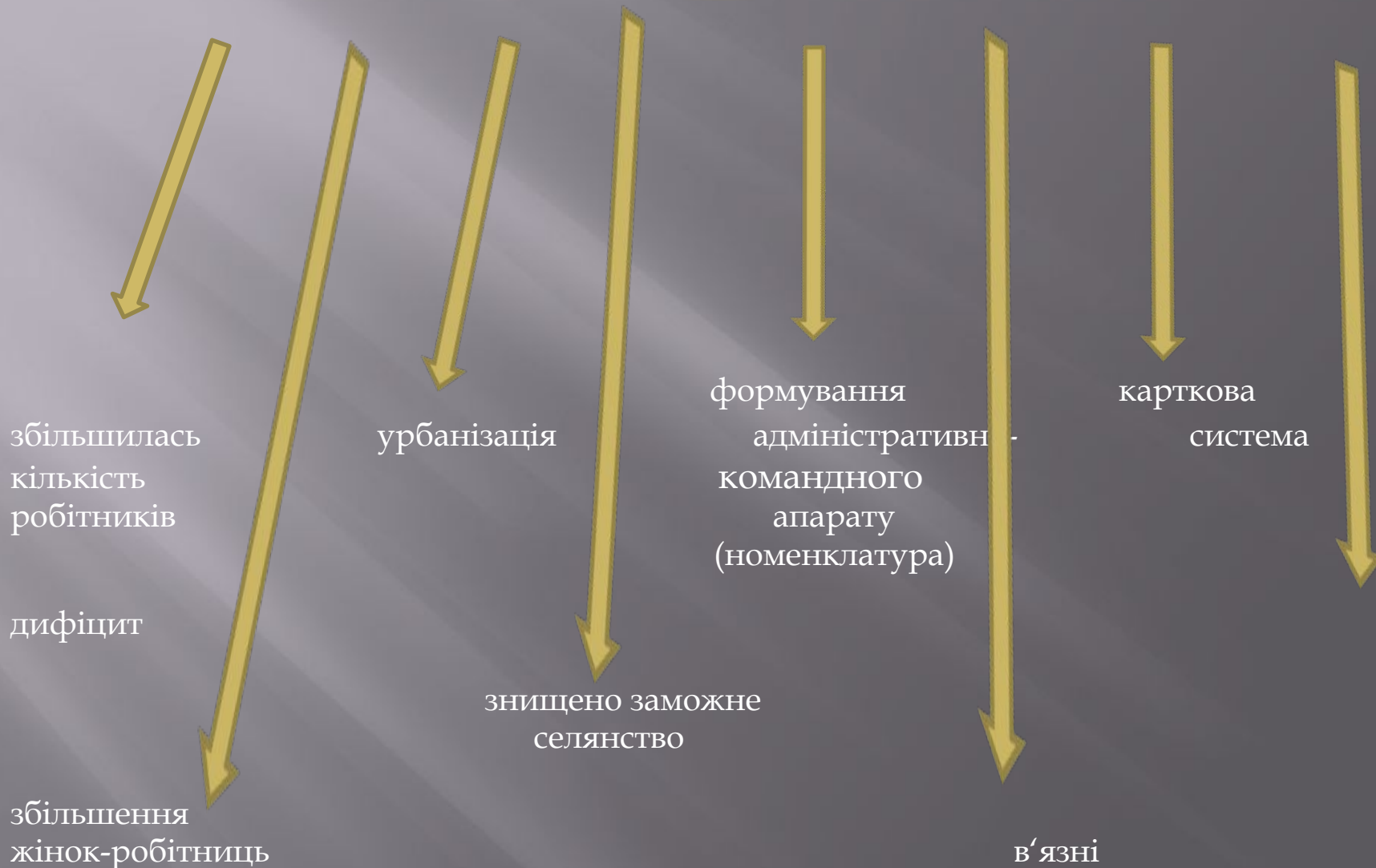
Незабаром карткову систему поширили на основні
і продовольчих і промислових товарів.

Соціальна структура суспільства 1930-х рр.

Зміни соціальної структури суспільства

Бесіда за питаннями

- ▣ Назвіть основні групи населення 1930 –х рр..
- ▣ Як називається система торгівлі хлібом по картках?
- ▣ Вкажіть, як по іншому можна назвати адміністративно-командний апарат.

2. Формування партійно-бюрократичної номенклатури.

Номенклатура – це верхівка партійно-державного й господарського апарату, що забезпечена всіма матеріальними благами і відгороджена від мільйонів людей різноманітними привілеями

3. Масові репресії. «Великий терор».

Терор – політика придушення, залякування політичних противників жорстокими методами.

Репресії — масштабні каральні заходи з метою придушити, припинити що-небудь.

Репресивно-каральними органами були –
Об'єднане державне політичне управління
(ОДПУ 1922-1934 рр.) та Народний комісаріат
внутрішніх справ (НКВС 1934-1941 рр.)

**Иегуда (Ягода)
Генрих Гиршевич.
Нарком внутренних
дел СССР в
1934-1936 гг.**

«Шахтинська справа»

У травні 1928 р. радянські органи державної безпеки провели операцію з арешту понад 100 «шкідників» у вугільній промисловості Донбасу, спрямовану проти дореволюційних технічних кадрів. Ця операція увійшла в історію як «Шахтинська справа».

Етапи масових репресій в УСРР:

I етап - кінець 1920-х - початок 1930-х рр.

- «Шахтинська справа» 18 травня-6 липня 1928 р.;
- «Спілка визволення України» 9 березня-19 квітня 1930 р.;
- «Промпартія» 25 листопада-7 грудня 1930 р..

II етап - 1933 - 1936 рр.

- 7 липня 1933 р. смерть наркома освіти УСРР М. Скрипника;
- 1 грудня 1934 р. смерть С. Кірова.

III етап - 1936 - 1938 рр. «Великий терор»

- Чистки у Червоній армії;
- Партійні чистки.

Наслідки сталінських репресій:

- ❖ зміцнення особистої влади Й. Сталіна;
- ❖ усунення можливих претендентів на владу;
- ❖ насаджування атмосфери страху;
- ❖ створення образу ворога;
- ❖ різке послаблення потенціалу спеціалістів у всіх галузях знань і практичної діяльності;
- ❖ підрив обороноздатності;
- ❖ знищення національних еліт;
- ❖ падіння темпів розвитку промислового розвитку в три рази.

5 грудня 1936 р. – прийняття Конституції СРСР

(Сталінська Конституція)

30 січня 1937 р. – прийнято Конституцію

За Конституцією 1937 р. було введено нову офіційну назву республіки – Українська Соціалістична Радянська Республіка.

4. Пропагандистський ідеал радянської людини.

Інтерактивна вправа: «Асоціативна зірка»

Інтерактивна вправа: «Асоціативна зірка»

5. Зміни у масовій психології та свідомості населення.

Органами, що чинили масові репресії були ОДПУ – НКВС. У структурах, яких сформувалася каста катів, які щоденно розстрілювали сотні в'язнів. За цю «роботу» навіть одержували високі нагороди.

Один из зверских приёмов вырвать признание у врага народа – перекрыть кислород или пищик...

Во время допроса специальные работники НКВД, молотобойцы или колуны в помощь следователям (частью сами следователи) одевали на голову жертве резиновый мешок для перекрытия дыхания. После нескольких таких приёмов у жертвы шла кровь из носа, рта, ушей...

Й. Сталин – символ держави.

**НАС ВЫРАСТИЛ Сталин-на верность народу,
На труд и на подвиги нас вдохновил!**

**Да здравствует вождь народов
великий Сталин – творец Конституции
победившего социализма и подлинного демократизма!**

ЛЮБИМЫЙ СТАЛИН-СЧАСТЬЕ НАРОДНОЕ!

**Сталин не ушел в прошлое -
он растворился в будущем!**
Шарль де Голль

Графічний диктант

(Так чи Ні)

1. Радянська влада запровадила паспорти в УСРР з 1933 р.
2. Соціальна структура суспільства 1930-х років складалась з 4 груп?
3. Термін, що означає політику придушення, залякування політичних противників жорстокими насильницькими методами називається репресіями.
4. Органами, які чинили масові репресії були ОДПУ та НКВС?
5. «Шахтинська справа», СВУ, «Промпартії» - це три найгучніші показові судові процеси, що мали місце в УСРР.
6. Перший показовий судовий процес над «ворогами народу» відбувся з 18 травня по липня 1929 р.
7. Соціальною групою, яка перебувала в самому низу радянської ієрархії були в'язні.
8. Конституцію 1936 називають Сталінською.
9. Сталінська конституція в УРСР була прийнята 30 грудня 1937 р.
10. Термін, що визначає масштабні каральні заходи з метою придушити, припинити що-небудь називається репресіями.
11. За Конституцією 1937 р. було введено нову офіційну назву республіки – Українська Соціалістична Радянська Республіка.
12. Хронологічними рамками «великого терору» є 1939-1940 рр.

Графічний диктант

1. Так

2. Ні

3. Ні

4. Так

5. Так

6. Ні

7. Так

8. Так

9. Ні

10. Так

11. Ні

12. Ні

Дешифрувальник:

5 6 6 7 7 3 7 8 9 4 0

1 АБВ	2 ГГДЕ	3 ЄЖЗИ
4 ІЙЙ	5 КЛМ	6 НОП
7 РСТ	8 УФХ	9 ЦЧШЩ
*	0 ЬЮЯ	#

К О Н С Т И Т У Ц І Я

1 АБВ	2 ГГДЕ	3 ЄЖЗИ
4 ІЙЙ	5 КЛМ	6 НОП
7 РСТ	8 УФХ	9 ЦЧШЩ
*	0 ЬЮЯ	#

Домашнє завдання.

1. Опрацювати параграф 58-59 (Турченко Ф.Г. Новітня історія України. Частина перша. 1914-1939. – К.: Генеза, 2007. – 352 с.)
2. Підготувати повідомлення про одного з представників «розстріляного відродження».
3. Скласти порівняльну таблицю на тему: «Права людини: сучасність і сталінщина».

Сучасність	Сталінщина